

Itseoikaisu: tarkastuslautakunnan päätös 18.2.2026 § 11

TARKLTK 19.01.2026 § 6

Tarkastuslautakunnan kokouksessa esille nousseet muut asiat.

- KHALL 8.1.2026 § 4 asiantuntijalausunnon lausuntopyyntö, koskien perusteiden löytämistä valitusluvalle hallinto-oikeuden päätöksestä 2866/2025.
- KVALT 15.9.2025 § 79 Juho Tiaisen ponnen perusteella Kuntaliitolle osoitettu lausuntopyyntö elinkeinojen kehittämisrahaston laillisuusnäkökohdista.

Päätösehdotus: Tarkastuslautakunta ottaa käsiteltäväksi lautakunnan jäsenten ja tilintarkastajan mahdollisesti esille ottamat asiat.

Päätös: Tarkastuslautakunta pyytää nähtäväksi kunnanhallituksen pöytäkirjassa 8.1.2026 §:ssä 4 mainitun asiantuntijalausunnon lausuntopyynnön sekä kunnanvaltuuston 15.9.2025 §:n 79 ponnen perusteella Kuntaliitolle tehdyn lausuntopyynnön.

TARKLTK 18.02.2026 § 11

Valmistelija Toimistosihteeri Lilja Valkonen 050 526 7055

Kuntalain 124 §:n mukaan tarkastuslautakunnalla on salassapitoa koskevien säännösten estämättä oikeus saada kunnan viranomaisilta tiedot ja nähtävikseen asiakirjat, joita se pitää tarpeellisina arviointiehtävän hoitamiseksi.

Tarkastuslautakunnalle on toimitettu lautakunnan kokouksessa 19.1.2026 § 6 nähtäviksi pyydetty lausuntopyynnöt.

Päätösehdotus: Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja:

Tarkastuslautakunta merkitsee lausuntopyynnöt tietoonsa.

Päätös: Tarkastuslautakunta merkitsi KHALL 8.1.2026 § 4 lausuntopyynnön tietoonsa. Tarkastuslautakunta pyytää kunnanhallitusta tarkastamaan uudelleen ovatko he saaneet oikeaa tietoa päätöksenteon tueksi malminetsintäluvan valitusluvan saamisesta.

Kuntaliitolle osoitetun lausuntopyynnön käsittelyn tarkastuslautakunta päätti siirtää seuraavaan kokoukseen.

Valmistelija

Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja Sanni Saari 044 527 1109

Tarkastuslautakunta on kokouksessaan 19.1.2026 § 6 pyytänyt nähtäväkseen kunnanhallituksen pöytäkirjassa 8.1.2026 § 4 mainitun asiantuntijalausunnon lausuntopyynnön sekä kunnanvaltuuston 15.9.2025 § 79 ponnien perusteella Kuntaliitolle tehdyn lausuntopyynnön.

Pyydetyt asiakirjat on toimitettu lautakunnalle ennen 18.2.2026 kokousta. Kokouksessa 18.2.2026 § 11 lautakunta on käsitellyt asian ja tehnyt siitä päätöksen, jonka sisältö on ollut seuraava:

Tarkastuslautakunta merkitsi KHALL 8.1.2026 § 4 lausuntopyynnön tietoonsa. Tarkastuslautakunta pyytää kunnanhallitusta tarkastamaan uudelleen ovatko he saaneet oikeaa tietoa päätöksenteon tueksi malminetsintäluvan valitusluvan saamisesta.

Kuntaliitolle osoitetun lausuntopyynnön käsittelyn tarkastuslautakunta päätti siirtää seuraavaan kokoukseen.

Asian myöhemmän tarkastelun myötä on ilmennyt seuraavaa:

Tarkastuslautakunnan tehtävistä säädetään tyhjentävästi kuntalain 121 §:n 2 momentissa. Tehtävät liittyvät kunnan ulkoiseen tarkastukseen: talouden tarkastamiseen, tavoitteiden toteutumisen jälkikäteisarviointiin ja sidonnaisuuksien valvontaan. Lautakunnan tehtävänä on arvioida jälkikäteen, ovatko valtuuston asettamat tavoitteet toteutuneet — ei osallistua meneillään olevaan päätöksentekoon tai ohjata muiden toimielinten toimintaa.

Kunnanhallitus toimii valtuuston luottamuksen varassa, ja valtuuston tehtävänä on pitää huoli siitä, että hallitus noudattaa sen määrittelemää toimintalinjaa. Tarkastuslautakunnalla ei ole toimivaltaa kertoa kunnanhallitukselle, miten kunnan asioita on hoidettava tai ohjata kunnanhallituksen päätöksentekoa. Kuntalain kommentaariteoksen (Kuntalaki — Tausta ja tulkinnat, VI osa, 2023, s. 859–860) mukaan: "[t]arkastuslautakunnan ei ole syytä pyrkiä kertomaan kunnanhallitukselle, miten kunnan asioita on hoidettava. Jos tarkastuslautakunta osallistuu päivän kunnallispolitiikkaan, se menettää mahdollisuutensa esittää arvovaltaisesti arvionsa siitä, miten kunnan hallintoa on tarkastusvuoden aikana hoidettu."

Kuntalain 124 §:n mukainen tietojensaantioikeus antaa tarkastuslautakunnalle oikeuden saada kunnan viranomaisilta tiedot ja nähtäväkseen asiakirjat, joita se pitää tarpeellisina arviointitehtävän hoitamiseksi. Oikeus on rajattu koskemaan vain kunnan hallussa olevia asiakirjoja, eikä se luo lautakunnalle toimivaltaa puuttua kunnanhallituksen päätöksentekoon tai antaa ohjeita sen toiminnasta.

Tarkastuslautakunta ei lakisääteisiä tehtäviä hoitaessaan ole kunnanhallituksen alainen toimielin. Kunnanhallituksella ei ole oikeutta ottaa tarkastuslautakunnan päätöksiä kuntalain 92 §:n nojalla käsiteltäväkseen. Vastaavasti tarkastuslautakunnalla ei ole toimivaltaa asettua kunnanhallituksen yläpuolelle antamalla tälle toimintaohjeita. Kuntalehden lakiklinikassa (2/2021) on todettu selkeästi, ettei tarkastuslautakunnalla ole huomauttamiseen liittyvää toimivaltaa.

Hallintolain 50 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan viranomainen voi poistaa virheellisen päätöksensä ja ratkaista asian uudelleen, jos päätös perustuu ilmeisen vääriin lain soveltamiseen. Kokouksen 18.2.2026 § 11:n päätös täyttää tämän edellytyksen: päätöksessä on sovellettu tarkastuslautakunnan toimivaltanormia (kuntalaki 121 §) ilmeisen virheellisesti ulottamalla päätös kunnanhallituksen ohjaamiseen, johon lautakunnalla ei ole laissa säädettyä toimivaltaa.

Hallintolain 50 §:n 2 momentin mukaan päätös voidaan korjata 1 momentin 1–3 kohdassa tarkoitettussa tilanteessa asianosaisen eduksi tai vahingoksi. Päätös koskee tarkastuslautakunnan omaa toimivaltaa eikä ulkopuolisen asianosaisen oikeusasemaa, joten asianosaisen suostumuksen vaatimus ei sovellu.

Edellä esitetyn perusteella 18.2.2026 § 11:n päätös on syntynyt virheellisesti toimivaltaa ylittäen. Päätös poistetaan kokonaisuudessaan ja asia käsitellään uudelleen kokouksen 19.1.2026 § 6:n päätöksen pohjalta.

Päätösehdotus:

Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja:

Tarkastuslautakunta päättää:

- 1) Poistaa hallintolain 50 §:n 1 momentin 2 kohdan nojalla kokouksen 18.2.2026 § 11:n päätöksen kokonaisuudessaan. Päätös perustuu ilmeisen vääriin lain soveltamiseen, koska se sisältää kunnanhallitukselle osoitetun toimintaohjeen, joka ylittää tarkastuslautakunnalle kuntalain 121 §:ssä säädetyn toimivallan.
- 2) Käsitellä asia uudelleen kokouksen 19.1.2026 § 6:n päätöksen pohjalta.

Päätös:

